

**Kuljetuspalvelujen
soveltamisohjeiden keskeiset
muutokset esittely
vammaisneuvostolle
26.10.2023
Katja Vuori**

keusote.fi

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

Nykyisen soveltamisohjeen keskeiset kohdat

Liikkumista tukevat palvelut (SHL 23 §)

- Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne (mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne) on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen
- SHL:n mukaisia liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.
 - Esim. matkat terveydenhuollon palveluihin eivät kuulu tämän tuen piiriin

Liikkumista tukevat palvelut (SHL 23 §) toteuttamistavat

- Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:
 - 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
 - 2) saattajapalveluna;
 - 3) ryhmäkuljetuksina;
 - 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
 - 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Liikkumista tukevat palvelut (VPL)

- Kyseessä kuljetuspalvelun suhteen vaikeavammaisen henkilö (erityiset vaikeudet liikkumisessa ja kyvyttömyys käyttää julkisia liikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia)
- 18 yhdensuuntaista matkaa/kk asiointiin ja sosiaalisten suhteiden ylläpitoon (nykyisissä soveltamisohjeissa oikeus käyttää matkoista 6 matkaa/kk Helsinkiin suuntautuviin matkoihin ja oikeus liikkua koko Keski-Uudenmaan HVA:n alueella)
- Välttämättömät työ- ja opiskelumatkat

Soveltamisohjeeseen suunnitellut muutokset

Kuljetuspalvelu (SHL)

- Matkojen määrän ja kuntarajojen on suunniteltu pysyvän ennallaan
- Kuljetuspalvelua voi saada tällä hetkellä 8 matkaa kuukaudessa (pitkäaikaisessa asumispalvelussa max. 4 matkaa). Matkoja voidaan myöntää yksilöllisellä harkinnalla tätä enemmän esim. mahdollistettaessa lyhytaikaisille hoitajaksoille kulkeminen

Tulo ja varallisuusrajat (SHL)

- Nykyiset tulo ja varallisuusrajat (määritellään vuosittain loppuvuodesta seuraavan vuoden asiakasmaksujen määrittelyn yhteydessä)
 - Yksin asuvan henkilön tuloraja on 1400 (nyt 1300) euroa/kk ja pariskunnan kohdalla 2500 (nyt 2400) euroa/kk
 - Varallisuusraja on 5000 yksin asuvalla henkilöllä ja 8000 euroa pariskunnalla (on huomioitu vain käteisvarallisuus). Ehdotettu jäävän ennalleen.
 - Esim. asumistukea, vammaistukea, hoitotukea, omaishoidontukea ym. ei huomioida tulona

Mahdollisuus lisäpalveluihin (SHL ja VPL)

- Taksin kuljettajan antama saattamisapu
 - Taksin välittömässä läheisyydessä kuljetuksen alkaessa ja päättyessä (asiakkaan noutaminen sisältä kohteesta ja saattaminen sisälle kohteeseen)
- Avustamispalvelu
 - Asiakkaille, jotka matkustavat taksissa pyörätuolissa istuen tai heillä on mukana suurikokoinen apuväline.
 - Oikeus käyttää esteetöntä autoa
- Porrasvetoapu
 - Kun tarvitaan matkan yhteydessä käsivoimin tai porraskiipijän avulla tapahtuvaa vetämistä portaissa (vähintään neljä yhtäjaksoista porrasaskelmaa)
 - Oikeus käyttää kahta kuljettajaa kun pyörätuolissa istuvan asiakkaan porrasvetoa ei voida muuten turvallisesti toteuttaa (esim. kierreportaat).
- Yksinmatkustusoikeus
 - Toimintakykyyn tai terveydentilaan tai matkojen poikkeuksellisuuteen perustuva ja hyväksyttävä syy matkustaa yksin
- Vakiotaksioikeus
 - Terveydentila, vamma, sairaus tai muu vastaava syy vaatii matkustamista tutun kuljettajan kanssa
- Avustamispalvelu matkaketjussa
 - Taksin kuljettaja saattaa asiakkaan seuraavaan kulkuneuvoon ja tarvittaessa omalle paikalle (liikkumis- ja muut toimintarajoitteet)
- Oikeus paaritaksiin tai muuhun erityiseen ajoneuvoon
 - Erityiseen tarpeeseen liittyvät perustellut syyt
 - Asiakas ei voi matkustaa istuma-asennossa pyörätuolissa ja tarve matkustaa makuuasennossa liittyy terveydentilaan
- Vain VPL kuljetuspalvelu: kuljetuspalveluun liittyvä saattajapalvelu
 - Tarve saattajalle myös matkan aikana eikä kuljettajan saattoapu ole riittävää
 - Saattajana voi olla esimerkiksi omainen, läheinen
 - Saattajana ei voi toimia henkilö, joka tarvitsee itse kuljettajan apua siirtymisiin
 - Saattajan on tultava kyytiin samasta osoitteesta tai reitin varrelta ilman poikkeamistarvetta
 - Asiakkaalle maksuton
 - Saattajalle maksuton

VPL kuljetuspalvelun alueisiin tulevat muutokset

Muut kuin työ- ja vapaa-ajan matkat:

- Oman asuinkunnan alue
- Oman asuinkunnan välittömät rajanaapurikunnat
- Muut kunnat yksilöllisen tarpeen perusteella erityisten syiden vuoksi
- Mahdollisuus Helsinkiin suuntautuvasta 6 matkasta kk päätöksessä automaattisesti kaikille palvelun saajille jää pois
 - Arvioidaan yksilöllisesti

Omavastuuosuudet SHL ja VPL

- Nykyisissä soveltamisohjeissa määrittyvät omavastuuosuus on koko alueella sama riippumatta esim. matkan pituudesta.
- Tulevissa soveltamisohjeissa matkojen hinnat perustuvat pääsääntöisesti alueella liikennöivien bussien julkisen liikenteen hintoihin. Omavastuuosuudet määritellään kilometrivyöhykkeittäin ja kunnittain.

Muut keskeiset muutokset soveltamisohjeissa SHL ja VPL kuljetuspalvelu

- Taksin tilaaminen annetusta numerosta ohjeiden mukaisesti annettujen tilausaikojen puitteissa
- Kuljetuspalveluun liittyvät päätöstä tehdessä myönnettävät lisäoikeudet
- Jatkossa matkojen yhdistely, ellei asiakkaalle myönnetä päätöstä tehdessä yhdistelykieltoa
- Matkan aikana tapahtuvan kohtuullisen pysähdyksen aikaraja

Lähteet

- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki vammaisuuden perusteella myönnettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)

Kiitos!

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue